

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА
Кафедра соціального забезпечення та управління персоналом

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
В.о.декана економічного факультету
Ростислав Михайлишин
“31” серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА

освітній рівень	перший (бакалаврський)
галузь знань	23 Соціальна робота
спеціальність	232 Соціальне забезпечення
освітня програма	«Соціальне забезпечення»
факультет	Економічний

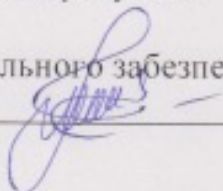
2022-2023 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальна безпека» для студентів спеціальності 232 Соціальне забезпечення (освітня програма «Соціальне забезпечення»)

Розробник: Кадикало О. І., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри соціального забезпечення та управління персоналом

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціального забезпечення та управління персоналом

Протокол від «31» серпня 2022 року № 1

В.о.завідувача кафедри соціального забезпечення
та управління персоналом Наталя Шегинська

© Кадикало О. І., 2022

© ЛНУ ім.Івана Франка, 2022

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 23 Соціальна робота	Нормативна	
Модулів – 1	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Рік підготовки	
Змістових модулів –		1-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання <hr style="width: 100%; border: 0; border-top: 1px solid black; margin: 0;"/> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 120 год	Спеціальність: 232 Соціальне забезпечення	Лекції	
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти : аудиторних – 4 год самостійної роботи студента – 3-4 год		32 год.	-
		Практичні, семінарські	
		32 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		56 год.	-
		Індивідуальні завдання:	
		-	
	Вид контролю:		
екзамен	-		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%):
для денної форми навчання – 1,14

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Соціальна безпека» є набуття студентами теоретичних знань щодо ключових аспектів забезпечення соціальної безпеки та оволодіння практичними навичками з основ управління безпекою соціальних систем, формування концептуальних навичок щодо моделювання систем соціобезпеки.

Основними завданнями дисципліни є:

- аналіз теоретичних засад сутності та змісту соціальної безпеки;
- дослідження понять та ключових аспектів забезпечення соціальної безпеки України;
- окреслення загальних засад забезпечення соціальної безпеки діяльності суб'єктів господарювання;
- набути навичок застосування знань та методик у процесі забезпечення соціальної безпеки.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1 1. Здатність аналізувати суспільні процеси пов'язані з соціальним розвитком держави;

СК 2. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення;

СК 5. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

теоретичні основи соціального забезпечення;

соціальні групи та національне безпеку держави;

об'єкт і предмет економічної безпеки соціальних систем;

соціально-психологічні особливості різних соціальних груп;

алгоритм моделювання безпеки соціальних систем будь-якого рівня;

вміти :

використовувати теоретичні знання з дисципліни у практичній діяльності;

застосовувати методологію даної дисципліни при моделюванні безпеки соціальних систем;

описувати моделі загроз та небезпеки;

використовувати методи та принципи теорії управління безпекою соціальних систем;

приймати рішення на різних ієрархічних рівнях з економічної безпеки соціальних систем.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2 Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення;

ПРН 15 Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки;

ПРН 19 Ефективно працювати як індивідуально, так і у складі міждисциплінарної команди фахівців

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА ЯК ПРІОРИТЕТНА СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Сутність соціальної безпеки держави. Систематизація та оцінка загроз у соціальній сфері. Соціальна безпека та її діагностика. Критерії оцінки та показники соціальної безпеки. Механізм забезпечення соціальної безпеки: сутність, функції, принципи функціонування. Державні соціальні стандарти та гарантії

Тема 2. СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ

Рівень життя. Економічний розвиток як ключовий чинник соціальної безпеки людини. Державні соціальні стандарти та гарантії у сфері доходів населення. Доходи та витрати від трудової діяльності. Якість життя. Охорона здоров'я. Харчування. Продовольче забезпечення. Житло та умови проживання.

Тема 3. СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА СУСПІЛЬСТВА

Бідність та її подолання. Соціальне середовище. Соціальне страхування. Гендерна політика. Запобігання виникнення та вирішення трудових конфліктів. Етно-національні відносини. Релігійні права.

Тема 4. СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ

Демографічна ситуація. Трудова міграція. Зайнятість і ринок праці, безробіття. Епідеміологічна ситуація в Україні. Теоретичні засади та загальна оцінка стану соціально-трудова відносин. Розвиток соціального партнерства. Безпека життєдіяльності

Тема 5. СОЦІАЛЬНІ ГРУПИ ТА НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ

Поняття соціальних груп, їхня класифікація. Малі групи як інструмент політичного контролю, тиску та суб'єкт національної безпеки держави. Великі соціальні групи як суб'єкт національної безпеки держави. Соціальна напруженість як інтегральний індикатор соціальної безпеки суспільства

Тема 6. ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СОЦІАЛЬНІ ПРОЦЕСИ

Поняття та основні елементи соціальної структури в контексті забезпечення національної безпеки держави. Соціальна стратифікація та її основні теорії. Теорія соціальної мобільності (П. Сорокін)

Тема 7. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ)

Сутність соціальної безпеки та соціального захисту: функції, форми та складові. Принципи соціального захисту. Моделі соціального захисту в державах ЄС. Соціальний захист в

окремих країнах ЄС та України зокрема. Поняття і види соціальних ризиків. Види та форми соціального страхування

Тема 8. ЗБАЛАНСОВАНІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ
Загальна характеристика ринку праці та її класифікація. Умови збалансованості робочих місць та робочої сили. Зайнятість і її види. Кількісна оцінка ефективності зайнятості. Види та форми безробіття, шляхи його зниження. Показники ефективного функціонування ринку праці

Тема 9. РІВЕНЬ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ: ІНДИКАТОРИ СТАНУ Й МЕТОДОЛОГІЯ ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

Соціально-економічні індикатори рівня життя населення. Доходи населення як параметр безпеки людини. Прожитковий мінімум та нормативний споживчий кошик. Соціальний діалог та соціальне партнерство. Бідність як соціально- економічне явище та шляхи її подолання

Тема 10. ПОКАЗНИКИ СОЦІАЛЬНОГО СТАНОВИЩА І ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ
Особливості показників соціального розвитку. Людський розвиток: суть та зміст. Безпека людського розвитку. Методологія визначення індексу людського розвитку

Тема 11. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗЛОЧИННИХ ГРУП
Поняття організованої злочинності в контексті соціальної безпеки. Соціально-психологічна підсистема системи національної безпеки. Загальнокримінальна злочинність: соціально-психологічний аналіз

Тема 12. ОСОБА ТА НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ
Поняття безпеки особи: зміст та параметри. Національна безпека держави в системі ціннісних орієнтацій особи. Соціальний статус та соціальна роль особистості. Основні міжнародні документи про права людини як нормативна складова безпеки особи і національної безпеки держави

Тема 13. ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ
Основні поняття та виміри екологічної безпеки. Екологічні кризи та екологічні катастрофи, їх класифікація. Екологічна безпека в системі національної безпеки. Національний інтерес у сфері екологічної безпеки. Ціннісний зміст екологічної безпеки. Екологічна безпека як предмет комплексного наукового дослідження. Принципи та пріоритети політики екобезпечного розвитку.

Тема 14. СТРАТЕГІЯ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
Рівні дослідження соціальної безпеки. Пріоритетні соціальні інтереси. Соціальні загрози. Напрями забезпечення соціальної безпеки. Заходи щодо реалізації Стратегії соціальної безпеки. Механізм забезпечення соціальної безпеки. Оцінка показників соціальної безпеки України у контексті національної безпеки держави задля досягнення цілей сталого розвитку.

4. Структура навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ				Кількість годин ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ			
	Лекції	Практичні, семінарські заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Лекції	Практичні, семінарські заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
1. Соціальна безпека як пріоритетна складова національної безпеки України	2	2	4					
2. Соціальна безпека людини	2	2	4					
3. Соціальна безпека суспільства	2	2	4					
4. Соціальна безпека держави	2	2	4					
5. Соціальні групи та національна безпека держави	2	2	4					
6. Дослідження соціальної структури та її вплив на соціальні процеси	2	2	4					
7. Теоретичні основи соціального забезпечення (соціального захисту)	2	2	4					
8. Збалансованість та ефективне функціонування ринку праці	2	2	4					
9. Рівень життя населення: індикатори стану й методологія їх визначення	4	4	4					
10. Показники соціального становища і людського розвитку	2	2	4					
11. Соціально-психологічні особливості злочинних груп	2	2	4					
12. Особа та національна безпека держави	2	2	4					
13. Екологічна безпека як складова національної безпеки	4	4	4					
14. Стратегія соціальної безпеки України	2	4	4					
Всього	32	32	56					
Підсумковий контроль: екзамен								
Разом:	годин		120					

	кредитів	4		
--	----------	---	--	--

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціальна безпека як пріоритетна складова національної безпеки України	2
2	Соціальна безпека людини	2
3	Соціальна безпека держави	2
4	Соціальна безпека держави	2
5	Соціальні групи та національна безпека держави	2
6	Дослідження соціальної структури та її вплив на соціальні процеси	2
7	Теоретичні основи соціального забезпечення (соціального захисту)	2
8	Збалансованість та ефективне функціонування ринку праці	2
9	Рівень життя населення: індикатори стану й методологія їх визначення	4
10	Показники соціального становища і людського розвитку	2
11	Соціально-психологічні особливості злочинних груп	2
12	Особа та національна безпека держави	2
13	Екологічна безпека як складова національної безпеки	4
14	Стратегія соціальної безпеки України	2
	Разом	32

6. Теми практичних занять – не передбачено

7. Теми лабораторних занять – не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціальна безпека як пріоритетна складова національної безпеки України	4
2	Соціальна безпека людини	4

3	Соціальна безпека держави	4
4	Соціальна безпека держави	4
5	Соціальні групи та національна безпека держави	4
6	Дослідження соціальної структури та її вплив на соціальні процеси	4
7	Теоретичні основи соціального забезпечення (соціального захисту)	4
8	Збалансованість та ефективне функціонування ринку праці	4
9	Рівень життя населення: індикатори стану й методологія їх визначення	4
10	Показники соціального становища і людського розвитку	4
11	Соціально-психологічні особливості злочинних груп	4
12	Особа та національна безпека держави	4
13	Екологічна безпека як складова національної безпеки	4
14	Стратегія соціальної безпеки України	4
	Разом	56

9. Індивідуальні завдання – не передбачено

10. Методи навчання

Результати навчання	Методи навчання і викладання	Методи оцінювання досягнення результатів навчання
Здатність вирішувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності соціального забезпечення або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов	Словесні методи (лекції, бесіди з формуванням проблемних завдань, дискусії); наочні методи (мультимедійні презентації); проблемно-пошукові (виконання завдань самостійної роботи; робота у групах виконання індивідуальних завдань)	усне опитування, участь в обговоренні дискусійних питань, експрес-контроль, написання контрольної роботи.

11. Методи контролю

- Вибіркове усне опитування на семінарських заняттях;
- контролюючі тести;
- поточне оцінювання після вивчення тем;
- контрольна робота

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Активність на практичному/ семінарському занятті (опитування на семінарах, дискусії) Виконання презентації по обраній темі	Виконання тестових завдань по темах	Екзамен	Сума
30	20	50	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	екзамен
A	90 – 100	відмінно
B	81-89	добре
C	71-80	
D	61-70	задовільно
E	51-60	
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма.
2. Конспект лекцій.
3. Тестові завдання із дисципліни.

14. Рекомендована література

Законодавство:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. Вісник Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Копенгагенська декларація про соціальний розвиток. Режим відкритого доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_505.

3. Закон України «Про національну безпеку України». Режим відкритого доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.
4. Закон України про основи національної безпеки України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.
5. Про затвердження Методики розрахунку рівня економічної безпеки України. Режим відкритого доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0060665-07>.
6. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України. Режим відкритого доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13>
7. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України». Режим відкритого доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287/2015#n7>.
8. Цілі сталого розвитку 2016-2030 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://un.org.ua/ua/tsilirozvytkutysiacholittia/tsilistalohorozvytku>.
9. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10 груд. 1971 р. № 322-VIII. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
10. Закон України від 21.05.1997 року „Про місцеве самоврядування в Україні ”// Відомості Верховної Ради України. – 1997. - No 30. – Ст. 170.

Базова

11. Кудерміна О. І., Казміренко Л. І., Власенко С. Б. Соціальна психологія: навчальний посібник. Київ: НАВС, 2020.
12. Соціальна економіка : навчальний посібник / Г. В. Назарова, С. Ю. Гончарова, Ю. В. Сотникова, Н. В. Аграмакова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 275 с.
13. Макарова О. В. Соціальна політика в Україні: Монографія / О. В. Макарова ; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України. – К., 2015. – 244 с.
14. Назарова Г. В. Регулювання доходів соціальних груп населення : монографія / Г. В. Назарова, С. Ю. Гончарова, А. В. Семенченко. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 270с.
15. Публічне адміністрування: навч. посібник / За заг. ред. Даниленка А.С., П.І. Юхименко, Т.В. Сокольської К.: Центр учбової літератури, 2019. 288 с.
16. Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави: зб. тез наук. доп. наук.-практ. конф. (Київ, 4 квітня 2019 р.). Київ: Нац. акад. СБУ, 2019. 384 с.
17. Субашкевич І. Р., Шпагіна А. Д. Дослідження соціально-психологічних настроїв українців у період війни. *Вчені записки ТНУ імені ВІ Вернадського. Серія: Психологія.* № 33 (72). 2022. С. 2.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://www.rada.gov.ua> – Верховна Рада України
2. <http://www.nbuv.gov.ua> — Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
3. <http://www.rada.kiev.ua> — Бібліотека Верховної Ради України
4. <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/index.htm> - Форум права (електронне наукове фахове видання)
5. *Офіційне представництво Президента України* // Режим доступу: www.president.gov.ua
6. *Урядовий портал : єдиний портал органів виконавчої влади України* // Режим доступу: www.kmu.gov.ua
7. *Верховний Суд України: інформаційний сервер* // Режим доступу: www.scourt.gov.ua